

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

DISPOZIȚIE

mun. Chișinău

„06” „marie” 2024

nr. 109-d

Cu privire la campania națională dedicată Zilei mondiale de combatere a tuberculozei

În conformitate cu prevederile Programului național de răspuns la tuberculoză pentru anii 2022 – 2025, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.107/2022, în vederea creșterii nivelului de conștientizare privind măsurile de prevenire a tuberculozei și în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 148/ 2021,

DISPUN:

1. A organiza în perioada 1 martie – 28 iunie 2024 campania națională dedicată Zilei mondiale combatere a tuberculozei cu genericul: „**DA! Putem învinge TB**”.
2. A aproba Conceptul de campanie națională dedicată Zilei mondiale combatere a tuberculozei conform Anexei nr. 1.
3. A aproba Agenda Dialogului multisectorial „Da! Putem Învinge TB!”, conform Anexei nr. 2.
4. A aproba lista participanților la dialogul multisectorial conform Anexei nr. 3.
5. Departamentul de coordonare a PNRT din cadrul IMSP IFP „Chiril Draganiuc” va asigura coordonarea realizării activităților și va acorda suport metodologic necesar privind organizarea și realizarea acțiunilor din cadrul campaniei naționale dedicată Zilei Mondiale de combatere a Tuberculozei cu genericul: „DA! Putem învinge TB”.
6. Controlul executării prezentei dispoziții se atribuie Direcției politici în domeniul sănătății publice și urgențe de sănătate publică.

Secretar de stat

Angela PARASCHIV

„DA! Putem învinge TB”

Concept de campanie națională dedicată

Zilei mondiale combatere a tuberculozei

Context

Campania „DA! Putem învinge TB” este dedicată Zilei mondiale de combatere a tuberculozei marcată de comunitatea internațională în data de 24 martie. Anul acesta ea are sloganul „DA! Putem învinge TB”.

Campania este propusă și organizată de către Programul Național de Răspuns la TB și Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate și în colaborare cu Ministerul Sănătății, Institutul de Ftiziopneumologie și organizații ale societății civile implicate în răspunsul la TB. Campania pune accentul pe colaborarea între acești factori ca element cheie pentru abordarea multisectorială și intervenții în răspunsul la tuberculoză.

Activitățile preconizate în cadrul Campaniei se vor desfășura într-un context în care tuberculoza continuă să reprezinte o provocare majoră pentru sănătatea publică din mai multe comunități nu doar din Republica Moldova. În pofida progreselor înregistrate la nivel de implementare a unor metode progresive de tratament și prevenire, tuberculoza rămâne o provocare pentru sistemul de sănătate publică din țară. Instituțiile medicale și societatea civilă trebuie să dea dovadă în continuare de implicare și dedicație pentru asigurarea accesului universal la servicii de screening, depistare, tratament și suport pentru persoanele afectate de tuberculoză sau cele care fac parte din comunități expuse riscului de infectare. Toate aceste obiective se regăsesc și în Programul național de răspuns la TB pentru anii 2022-2025 care își propune să atingă controlul tuberculozei în următorii trei ani.

În cadrul campaniei, accent se va pune pe rezultatele obținute în domeniul prevenirii și controlului tuberculozei profund afectate de pandemia de COVID-19, precum și de criza social-economică generată de conflictul armat de pe teritoriul Ucrainei. Drept urmare a acestor evenimente majoritatea indicatorilor au fost inversați, iar acum este nevoie de eforturi adiționale pentru a restabili progresul pentru eliminarea tuberculozei în regiune și în Republica Moldova.

În acest context, rolul instituțiilor medicale, ale celor comunitare și ale societății civile care lucrează în domeniul screening-ului, depistării, tratamentului și oferirii de ajutor persoanelor afectate de tuberculoză este esențial. Aceste entități își desfășoară activitatea complementară în domenii și comunități vulnerabile și afectate de TB pentru controlul maladiei. Totodată rolul societății civile este de a monitoriza situația în comunitățile pe care le reprezintă și de a raporta despre problemele care apar în implementarea politicilor și realizării acestora.

Campania dedicată Zilei mondiale de luptă împotriva tuberculozei „DA! Putem învinge TB” își propune să aducă recunoaștere și apreciere pentru toți factorii implicați în acest proces: reprezentanți ai autorităților locale, medici, factor guvernamentali și actori ai societății civile. Campania este construită ca un gest de recunoștință pentru persoane implicate în eforturile de răspuns la TB și apreciere a activităților și soluțiilor pe care le dezvoltă zi de zi.

Prin intermediul acestei campanii, dorim totodată să informăm publicul, autoritățile și organizațiile societății civile despre situația epidemiologică din țară și soluțiile care se

întreprind pentru răspuns la tuberculoză. Toate acestea vor duce la o mai bună cunoaștere a provocărilor cu care se confruntă sectorul, dar și a actorilor implicați în răspunsul la tuberculoză.

Scopul campaniei

Scopul campaniei este să aducă în prim plan importanța implicării active a instituțiilor medicale, a comunităților locale și a organizațiilor societății civile în răspunsul la tuberculoză.

Obiectivele campaniei sunt:

- Scoaterea în prim plan a factorilor implicați în răspunsul la tuberculoză pentru a oferi mai multă credibilitate acțiunilor întreprinse de aceștia
- Informarea publicului despre situația epidemiologică din țară și acțiunile întreprinse pentru depistarea și tratamentul tuberculozei
- Identificarea barierelor în calea consolidării activităților pentru un răspuns organizat și susținut la provocările existente în combaterea tuberculozei

Structura campaniei

Campania va avea activități care se vor desfășura atât în online cât și în offline.

În online, campania va fi prezentă printr-o serie de materiale conceptuale care vor scoate în prim plan persoane și organizații care lucrează în domeniul răspunsului la tuberculoză. Testimoniile, infograficele și postările pe rețelele de socializare, paginile media și ale organizațiilor partenere vor fi create având la bază imagini foto însoțite de mesaje sub formă de text. Materialele vor fi promovate pe durata campaniei 1 martie – 30 iunie 2024, dar mai ales în primele două luni ale acestei perioade.

1. Testimoniale cu actori implicați în combaterea TB (factori guvernamentali, medici, lideri de ONG, primari, asistenți sociali)
2. Dicționar TB, pagini cu texte despre tuberculoză, metode de tratament, situație epidemiologică, spitale, etc.)
3. Istории ale pacienților și persoanelor care îi asistă. Text și foto despre bune practici în combaterea tuberculozei
4. Galerie online de desene din cadrul atelierului „Viața fără tuberculoză” desfășurat la Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie în secția pentru copii.

În offline, campania va fi structurată în următoarele activități:

1. Atelier de desen „Viața fără tuberculoză” la Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie, secția copii.
2. Expoziție de desen ca și follow up activitate la atelierul de desen. Expoziția va fi amplasată în holul forumului care va fi organizat ca parte a campaniei.
3. Dialogul multisectorial dedicat Zilei Mondiale de Combatere a TB „Da! Putem Învinge TB!”. Platformă de comunicare pentru bune practici în răspunsul la tuberculoză. Evenimentul de campanie va întruni 40-50 de persoane: medici ftiziopneumologi, membri ai organizațiilor neguvernamentale, reprezentanți ai structurilor de stat în sănătate și asistență socială, profesioniști în domeniul sănătății și activiști comunitari. Aceștia vor discuta și explora modalități de asigurare a accesului la serviciile de sănătate pentru persoanele și comunitățile afectate de TB precum și identificarea barierelor în calea consolidării acțiunilor în domeniul TB.

Durata campaniei

Campania se va desfășura în perioada 1 martie – 30 iunie 2024, atât în mediul online, cât și offline. Startul campaniei va fi dat în online pe 4 martie printr-un anunț de început de campanie.

Descrierea activităților campaniei

1. Atelier de desen „Viața fără tuberculoză”

Scopul atelierului de desen desfășurat la Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie în secția pentru copii este de a ilustra cu ajutorul imaginației copiilor o lume fără tuberculoză. Mesajul desenelor realizate cu ajutorul voluntarilor se va concentra pe viața copiilor afectați de tuberculoză și felul cum văd ei lumea protejată de acest bacil. Lucrările vor fi efectuate în creion colorat și vor conține și îndemnuri la adresa adulților care au sarcina să acorde mai multă atenție copiilor bolnavi de tuberculoză.

Evenimentul va dura aproximativ două ore, iar cele mai bune desene vor fi expuse în cadrul Forumului „Viața fără tuberculoză”. La final creioanele și mapele de desen vor rămâne participanților drept mulțumire pentru participare la atelier.

Atelierul va avea loc în data de 12 martie 2024, marți, sau o altă zi convenită de comun acord cu administrația Spitalului Clinic Municipal de Ftiziopneumologie. Mapele de desen și creioanele vor rămâne copiilor în semn de recunoștință pentru participare la campanie.

2. Expoziție de desen ca și follow up activitate la atelierul de desen.

Expoziția „Viața fără tuberculoză” va fi amplasată în holul forumului care va fi organizat ca parte a campaniei. Aceasta va conține cele mai bune desene selectate de organizatorii campaniei dedicate Zilei mondiale de luptă împotriva tuberculozei „DA! Putem învinge TB”.

Desenele vor fi transformate în postere pe FB și vor fi distribuite pe paginile de social media ale organizatorilor și partenerilor. Acestea vor fi însoțite de texte care vor ilustra situația epidemiologică sau mesajele transmise de copii.

Timeline campanie

Activitate	februarie	martie	aprilie	mai	iunie
Consultarea conceptului de campanie cu organizațiile partenere	•				
Atelierul de desen		12 martie			
Realizarea și postarea testimonialelor și dicționarului TB		•	•		
Expoziție de desen		22 martie		•	
Dialog multisectorial „Da! Putem Învinge TB!”		22 martie			
Istории ale pacienților și persoanelor care îi asistă.					•

Agenda
Dialogului multisectorial „Da! Putem Învinge TB!”
Platformă de comunicare pentru bune practici în răspunsul la tuberculoză.

Evenimentul reprezintă o oportunitate de schimb de experiență, învățare și creare de conexiuni pentru o mai bună cunoaștere și diseminare a experiențelor pozitive ale persoanelor și organizațiilor care contribuie la prevenirea și tratamentul tuberculozei. Activitatea este concepută ca o platformă pentru persoane implicate – de la experți la voluntari – pentru o comunicare activă care să inspire și să motiveze participanții să se implice activ în proiecte de răspuns comun la tuberculoză.

Scopul evenimentului este să aducă în prim-plan oamenii activi în dezvoltarea și punerea în practică a politicilor și programelor legate de tuberculoză.

Dialogul va întruni medici ftiziopneumologi, membri ai organizațiilor neguvernamentale, reprezentanți ai structurilor de stat în sănătate și asistență socială, profesioniști în domeniul sănătății și activiști comunitari pentru a discuta și explora modalități de asigurare a accesului la serviciile de sănătate pentru persoanele și comunitățile afectate de TB precum și identificarea barierelor în calea consolidării acțiunilor în domeniul TB.

Evenimentul va avea loc pe 22 martie și va dura 3 ore. Structural evenimentul va fi compus din expoziția de desene realizate de copiii, cuvânt de salut din partea Ministerului Sănătății, Parlamentului RM, Programului Național de Răspuns la TB și societății civile. El va cuprinde două panouri și două sesiuni de întrebări și răspunsuri, precum și concluzii pe marginea lucrărilor dialogului.

Detalii eveniment

Data: 22 martie 2024

Ora: 10.00 – 13.00

Locație: Institutul de Ftiziopneumologie, Departamentul de coordonare PNRT, strada Malina Mică 1

Moderator:

Participanți: 40 de persoane: medici, organizații neguvernamentale, Parlament, Ministerul Sănătății, autorități publice locale.

Format

Time	Session
09:30 – 10:00	Welcome coffee Evenimentul va începe cu o cafea de bun venit, în timpul căreia invitații vor avea oportunitatea să socializeze și să facă networking. În zona de welcome coffee va fi amplasată expoziția de desene ale copiilor și un panou cu denumirea forumului pentru fotografiile de grup sau personale.

10.00 – 10.05	Începerea oficială a evenimentului Moderatorul va saluta invitații și îi va prezenta în cadrul evenimentului.
10.05 – 10.15	Cuvânt de deschidere ➤ Adrian Belîi, Comisia parlamentară protecția socială, sănătate și familie ➤ Angela Paraschiv, Ministerul Sănătății ➤ Valentina Vilc, Programul Național de Răspuns la TB ➤ Oxana Rucșineanu, Reprezentant al societății civile
10.15 - 11.30	Panel de discuții 1: Răspunsul la TB în Moldova 10.15-10.30 Prezentarea situației epidemiologice prin TB în RM, <i>Valentina Vilc, Coordonator PNRT</i> 10.30-10.40 Activitatea serviciului teritorial de ftziopneumologie, r-nul Nisporeni, <i>Nina Ionița, medic ftziopneumolog, SR Nisporeni</i> 10.40-10.50 Oferirea suportului pentru pacienți la nivel de comunitate, <i>Oxana Rucșineanu, SMIT</i> 10.50-11.00 Implicarea autorităților publice locale în susținerea bolnavilor cu tuberculoză, <i>Tatiana Badan, Primar s. Selemet, r-nul Cimișlia</i> 11.00-11.10 Intervenții de răspuns la tuberculoză în populațiile vulnerabile: experiența AFI, <i>Svetlana Doltu, Director AFI</i> 11.10-11.30 Întrebări și răspunsuri Fiecare vorbitor își va începe discursul cu un răspuns la o întrebare adresată de moderator. Participanții vor sta așezați pe scaune în fața publicului.
11.30 – 11.35	Pauză activă
11.35 – 12.45	Panel de discuții 2. Soluții actuale pentru răspunsul la tuberculoză 11.30-11.45 Angela Paraschiv, secretar de stat la Ministerul Sănătății 11.45-11.55 Doina Rusu, director IFP 11.55-12.05 Ion Dodon, director general al CNAM 12.05-12.15 Victor Burinschi, UCIMP 12.15-12.25 Secretar de Stat, Ministerul Muncii și Protecției Sociale 12.25-12.45 Întrebări răspunsuri Fiecare vorbitor își va începe discursul cu un răspuns la o întrebare adresată de moderator. Participanții vor sta așezați pe scaune în fața publicului.
12.45 – 13.00	Concluzii și cuvânt de încheiere din partea organizatorilor
13.00	Prânz

LISTA PARTICIPANȚILOR
la Dialogul multisectorial „Da! Putem Învinge TB!”
Platformă de comunicare pentru bune practici în răspunsul la tuberculoză.

Data: **22 martie 2024, 10.00 – 13.00**

Locul de desfășurare a Conferinței: **Institutul de Ftiziopneumologie, Departamentul de coordonare PNRT**

Adresa: **strada Malina Mică 1, Chișinău**

Nr.	Organizația/Instituția	Teritoriu	Participanți:
1.	Comisia parlamentară protecția socială, sănătate și familie	Chișinău	Adrian Belii adrian.belii@parlament.md
2.	Ministerul Sănătății	Chișinău	Angela Paraschiv angela.paraschiv@ms.gov.md
3.	Ministerul Sănătății	Chișinău	Mariana Gîncu mariana.gincu@ms.gov.md
4.	Ministerul Sănătății	Chișinău	Aurelia Popov aurelia.popov@ms.gov.md
5.	IMSP IFP „Chiril Draganiuc”	Chișinău	Doina Rusu doina.rusu.ifp@gmail.com
6.	IMSP IFP „Chiril Draganiuc”	Chișinău	Valentina Vile valentina_vile@yahoo.co.uk
7.	IMSP IFP „Chiril Draganiuc”	Chișinău	Andrei Corloteanu acorloteanu@gmail.com
8.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Chișinău	Ion Dodon ion.dodon@cnam.gov.md
9.	Compania Națională de Asigurări în Medicină	Chișinău	Doina-Maria Rotaru doina.rotaru@cnam.gov.md
10.	Spitalul Clinic Municipal de Ftiziopneumologie	Chișinău	Vasile Popa imspscmf@ms.md
11.	Programul teritorial TB regiunea Est	Bender	Serghei Osadci osadser@rambler.ru
12.	IMSP Spitalul de Dermatologie și Maladii Comunicabile	Chișinău	Sofia Alexandru sofi.alexandru@gmail.com
13.	Unitatea de Coordonare HIV/SDMC	Chișinău	Iurie Climasevschi iurie.climasevschi@ms.md
14.	Unitatea de Coordonare UCIMP	Chișinău	Victor Burinschi vburinschi@ucimp.md
15.	Unitatea de Coordonare UCIMP	Chișinău	Elena Romancenco eromancenco@ucimp.md
16.	USMF „Nicolae Testemițanu”	Chișinău	Alexandru Corlateanu

			alexandru_corlateanu@usmf.md
17.	USMF „Nicolae Testemițanu”	Chișinău	Curocichin Ghenadie ghenadie_curocichin@usmf.md
18.	Consiliul Național de Coordonare TB și HIV/SIDA	Chișinău	Silvia Stratulat ccm_secretariat@ms.md
19.	Agenția Națională pentru Sănătate Publică	Chișinău	Nicolae Jelamschi anticamera@ansp.gov.md
20.	Organizația Mondială a Sănătății, Oficiul Moldova	Chișinău	Alexandru Voloc voloca@who.int
21.	Administrația Națională a Penitenciarelor	Chișinău	Nelia Caras n.caras@anp.gov.md
22.	Administrația Națională a Penitenciarelor	Chișinău	Irina Barbîroș i.barbirosh@anp.gov.md
23.	Centrul PAS	Chișinău	Sergiu Gherman sergiu.gherman@pas.md
24.	Centrul PAS	Chișinău	Lucia Pîrțînă lucia.pirtina@pas.md
25.	AFI	Chișinău	Svetlana Doltu svetlana.doltu@gmail.com
26.	SMIT	Bălți	Oxana Rucșineanu oxana_rucs@yahoo.com
27.	Speranța Terrei	Bălți	Feodora Rodiucova rodiucova@gmail.com
28.	Uniunea pentru Echitate și Sănătate	Bălți	Ala Iațco protineret@yahoo.com
29.	Programe Medico-Sociale	Bender	Marina Mihailova mihailova_pmr@mail.ru
30.	Sănătate Info	Chișinău	Vitalie Dogaru vitalie.dogaru@pas.md
31.	Sănătate Info	Chișinău	Elena Cioina elena.cioina@pas.md
32.	Primar s. Selemet	s. Selemet	Badan Tatiana badan_tatiana@yahoo.com
33.	Asistent social Strășeni	Strășeni	Hodorogea Svetlana svetlana.temeciuc@mail.ru
34.	SR Nisporeni Coordonator PTRT Nisporeni	Nisporeni	Ionița Nina ms.nina.ionita@gmail.com
35.	SR Cimișlia Coordonator PTRT Cimișlia	Cimișlia	Gorodnițchi Vitalie tub100@mail.ru
36.	SR Ialoveni Coordonator PTRT Ialoveni	Ialoveni	Cernenco Ilie ilie.cernenco@gmail.com
37.	CCD Buiucani	Chișinău	Sîrbu Petru sirbupetru@gmail.com